

Margitszigeti gyógyfürdő,

Budapest főváros közvetlen közelében.

35° R. meleg artzi forrás, porcellán-, márvány-, kád- és kőfürdők ruhanyakozókkal, nagyszerű kert, 300 teljes kényelemmel berendezett szoba, társalgási terem, kül- és belföldi lapok, telefon-, távírda-összeköttetéssel, naponta zene.

Kóralakok, melyek ellen a margitszigeti hévíz kedvező eredményrel használtatott:
Köszvény, az izületek, ímrok, esonhártlya, ideghüvely, idült csúz. A csúz, köszvény, erómiári behatások, typhus után fellépő hűdés, zsákák, esonbántalmak, csontszűt, izületi bajokat és külsértéseket követő elváltozások. Fájdalmas hegek, mereveség, hűdés, borbántalmak, vizelesi nehézségek, méh- és hüvelybántalmak. Még arra is figyelmeztetik a t. cz. közönséget, hogy a szigeten **vilamos fürdők** rendezettek be, melyek a köszvényes, csúzos és idős bántalmak, valamint a hűdésök és az ischias-nál a fürdőszobában igen hathatós segítségnyújtást képesnek. A hévíz belsőleg eredményesen használtatott: idült eszűköt köpeznek. A hévíz belsőleg eredményesen használtatott: idült eszűköt köpeznek.

gyomorhurutnál és alhasi pangásoknál. A szigeten van gyógyszerár, ellátva mindennemű ásványvízzel.
Remélő orvos: dr. Vezsár. — Bőrléteknél nagy a fürdő.
A szigeten lakó fürdővendégek a fürdő-használatnál és a meneteknek elnyöben részeshnek. A fővárossal óránként kétszer közlekedés. — A fürdő-idény május 1-én nyitott meg. — A lakások megrendelése: a szigeten a felügyelőszéki irodában. Budapest.

1887. július. 127. sz. 1887. július.

BUDAPESTI SZEMLE

a M. Tud. Akadémia megbízásából szerkeszt

GYULAI PÁL

TARTALOM:

Angolország politikai állása a mohamedán koleten. — Vámbéry Ármintól.

A klasszikus dráma. (I.) — Kont Ignácztól.

Újabb mozzanatok a csúztorádó-kérdésben. — Hegedüs Sándortól.

Jetta. Beszély. (I.) — Peteley Istvántól.

Költemények: Burns dalaiból. I. Nézd kedvesem; II. Nincs Nanni velem; III. Foly csendesen, Áfton; IV. Az én szép Marim; V. Felföldön a szívem. — Burns után, angolból, Lévy Józseftől.

Egyetemi tanítás. — Sz. A.

A művészet négy fal között. — S-z.

Értesítő: Baksay S.; Gyalog ösvény. — Hunfalvy P.; Neure Erscheinungen der rumenischen Geschichtschreibung. — G. Gozdu E.; Tantalus. — Meyer R. et Ar-dant G.: La question agraire. — Tokody Ö.: Az öreg plebános levelei. Fr.—László K.: Napló-törédek. — Schalek de la Faverie: Elveszett boldogság. — A Tiszavölgyi társulat központi bizottságának jelentése. Révy G. A bodroghközi Tiszszabályozó-társulat belsatornázási művei. y.— Magyar klasszikusok új kiadása. Kölcsey F. munkái.

A BUDAPESTI SZEMLE megjelen évenként tizenkészer 120 lviyi tartalommal.

A Budapesti Szemle tájékoztatni igyekszik a magyar közönséget az eszmékről, melyek világaserte foglalkoztatják a szellemeket a mintegy közvetítő kíván lenni egyfelől a szak-tudomány és a művelt közönség, másfelől a hazai és külföldi irodalom közt. E mellett lehető észles tért nyit a nemzet-gazdasági közleményeknek, a m. tud. akadémia nemzetgazdasági bizottságától támogatva.

Megjelen évenként 12-szer 10 lviyi havi füzetekben. Előzetési ára bérmentes küldéssel egész évre 12 frt, félévre 6 frt. Előfizetéseket minden könyvtár elfogad. Bécsben, Sze-linski György cs. k. egyet. könyvtár, I. Stefansplatz Nr. 6. Az előfizetési pénzek az alábbi társulat kiadó-hivatalába küldendők be, vagy a könyvtárosokhoz, a kik szintén föl vannak batiszalmazva elfogadásukra.

FRANKLIN TÁRSULAT
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda Budapest.

Legjobb asztali- és üdítőital.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

A MOHAI ÁGNES FORRÁS.

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat ért magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ó fensége

József főheg. és ő felsége Milán szerb király asztalán rendes italul szolgál.

Konstantinápolyban, Alexandriában legkésőbb Flumában is éppúgy mint hazánkban általában a Kolera megbetegedés ellen a proserwatív gyógyeszként bizonyult.

Frisz öltetésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésében és vendéglátásában kapható.

Országos főraktár:

ÉDESKUTY L.
m. k. és szerb kir. udv. ásványviz-szállító társulat, Erzsé. ket-út 7.

Borról használva kiterjedt kedvezőtségek érveud.

Ar 1886-ik évi áraknál 2.000.000 palack.

Külföldi szolgálatot tesz az emendatéli szavarából.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapestben megjelent s minden könyvtárban kapható — az osztr. tart. számára Sze-linski György cs. k. egyet. könyvtáránál Bécsben I., Stefanspl. 6.

Ipolyi Arnold kisebb munkái
Harmadik kötet.

Magyar történelmi és egyház-történelmi tanulmányok.

A b. e. szerző megbízásából közrebocsátja volt könyvtárnoka

BUNYITAI VINCZE.
Ára füzve 2 frt.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárban kapható — az osztr. tart. számára Sze-linski György cs. k. egyet. könyvtáránál Bécsben, I., Stefansplatz 6.

MAKROBIOTIKA
vagy
hogyan hosszabbíthatjuk meg életünket.

írta
Dr. Hufeland Kristóf Vilmos.

Dr. KLENCKE átdolgozása nyomán, fordította
Kemény Fülöp.

Ára füzve 1 frt. — Vászonkötésben 1 frt 60.

GÖRÖG ÉS LATIN REMEKIRÓK.
Kiadja a m. t. Akad. classica-philologiai bizottsága.

GAIUS
RÓMAI JOGI INSTITUTIÓINAK
NÉGY KÖNYVE.

MAGYARRA FORDÍTOTTA ÉS JEGYZETEKSEL KISÉRTE
Dr. BOZÓKY ALAJOS.

Ára füzve 2 frt.
Latinul és magyarul. Ára füzve 3 frt.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent s minden könyvtárban kapható, — az osztr. tartományok számára Sze-linski György cs. k. egyet. könyvtáránál, Bécsben, I., Stefansplatz Na. 6.

BAKSAY SÁNDOR.

Gyalog-ösvény
ELBESZÉLÉSEK

Kiadja a Kiszfaludy-Társaság.

KÉT KÖTET.

Ára füzve 4 frt. — Vászonkötésben 5 frt.

TARTALOM: I. kötet, Pusztai találkozás. — Jobb kezem. — Ispérő. — II. kötet. Nagymama karácsonya. — Csudálatos történet. — Patak banya.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárban kapható — az osztr. tartom. számára Sze-linski György cs. kir. egyet. könyvtáránál, Bécsben I., Stephansplatz Nr. 6.

Magyar klasszikusok új kiadása.

Kölcsey Ferencz
MINDEN MUNKÁI.
Harmadik bővített kiadás.

Kölcsey Ferencz munkáinak harmadik kiadása tíz kötetre rög. E tíz kötetet 40 füzetben bocsátjuk közzé, melyek mindegyike 5—6 lviyi terjedelemmel bír és egyenként 30 kr.-val kapható.

Eddig megjelent az I. és II. füzet.

Az egyes füzetek gyorsan egymásután adának ki.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapestben megjelent s minden könyvtárban kapható — az osztr. tart. számára Sze-linski György cs. k. egyet. könyvtáránál Bécsben I., Stefanspl. 6.

Magyar klasszikusok új kiadása
czím alatt füzetes vállalatot indítunk meg, melyből először is Kölcsey Ferencz összes munkáit nyújtjuk a t. közönségnek harmadik, újonnan átnézett és bővített kiadásban. A vállalat gyors egymásutánban hozni fogja Kiszfaludy Sándor összes munkáinak már készülöben levő új teljes kiadását, Kiszfaludy Károly minden munkáinak ugyancsak új kiadását, továbbá Bajza, Czuczor, Berzsenyi munkáit, és ezek mellett közbe-közbe Csokonai, Virág Benedek, Dayka Gábor, Szent-jóbi, Szabó. Bacsányi, Versegly, Gyöngyösi Ist-ván és mások irodalomtörténeti becsükön kívül méy ma is költői értékkel bíró műveit.

Franklin-Társulat
magyar irod. intézet és könyvnyomda Budapest.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapestben megjelent s minden könyvtárban kapható, — az osztrák tartom. számára Sze-linski György cs. k. egyet. könyvtáránál Bécsben, I., Stefanspl. 6.

Életiskola.
Gyöngymondatok, aranyigazságok a bel-és külföldi remekirók munkáiból.

Két kötet. Második kiadás.

A két kötet csinos vászonkötésben 2 frt.

Tartalom: Szerelem és házaset. — Férfi és nő. — Háztartás. — Nevelés. — Bölcselém. — Társaság. — Természet. — Lélektan. — Vallás. — Vegyesek. — Emlékönyv.

VASÁRNAPI UJSÁG

29-DIK SZÁM. 1887. BUDAPEST, JULIUS 17. XXXIV. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és } egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: } félre - 6 *

Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG } egész évre 8 frt
} félre - 4 *

Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: } egész évre 6 frt
} félre - 3 *

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott vitélőj is csatolandó

Kapiolani, Hawaii királynője.

Károly, portugál trónörökös.

Heléna, orleansi hercegnő, portugál trónörökösé.

Don Antonio, spanyol kir. herceg.

Eulalia, spanyol kir. hercegnő.

Konstantin, görög trónörökös.

Vilmos, porosz kir. herceg.

Devawongse, siami herceg.

Cutchi Rao, keletindiai fejedelem.

Gusztáv Adolf, svéd trónörökös.

FEJEDELMI VENDÉGEK VIKTÓRIA ANGOL KIRÁLYNŐ JUBILEUMÁN.

szerencsétlenek panaszos jajjai, a mint a fájdalomtól hátraszegett nyakkal, belesikoltják a vegtelenségbe gyöttrő kinjait. Lankadtan lecsukódó szemhéjaik alatt szemgolyóik fénytelenül szegződnek a magasba, mintha onnan várnák az egyedüli irt szenvedéseikre. Amott halállal vívódva, égnek fordított arccal, öntudatlan terül el ágyában a sorvasztó láz áldozata, felemelt karja csüggedten fekszik takaróján s hogy elmozdítjuk, nem hanyatlik vissza, dermedve marad a légtelen függve, mint egy megkövült szoboridom. Még egy perc s a halál átlépte az élet sorompóját. Ünneplés komolyság ül a szétzilált vonásokra s a megváltott szenvedések földöntúli glóriája fenséges nyugalommal köríti a kiszendet kis arcot.

nek össze egy szögletben az ajtónyílás hallatára s bizalmatlanul simulnak össze. Az orvos biztatására van szükségök, hogy előbbre bátorodjanak s felénk rebegegésel adjanak választ kérdéseire. Itt-ott mintha a szenvedés valami sajátos szépséggel ruházná fel vonásaikat, a legszebb gyermekek találhatók néha a kórházakban. Csak hogy az a típus nem emberi, nem földi többé, még kevésbé gyermek, hanem egy felmagasztosult vértanu tulvilági bája, kit lelkének szárnyai magasra ragadnak.

A kórház története és berendezése.

1839-ben, kevéssel csak a nemzeti színház megalapítása után, jött létre a Stefánia-gyermek-kórház — illetőleg akkor még szegény-gyerme-

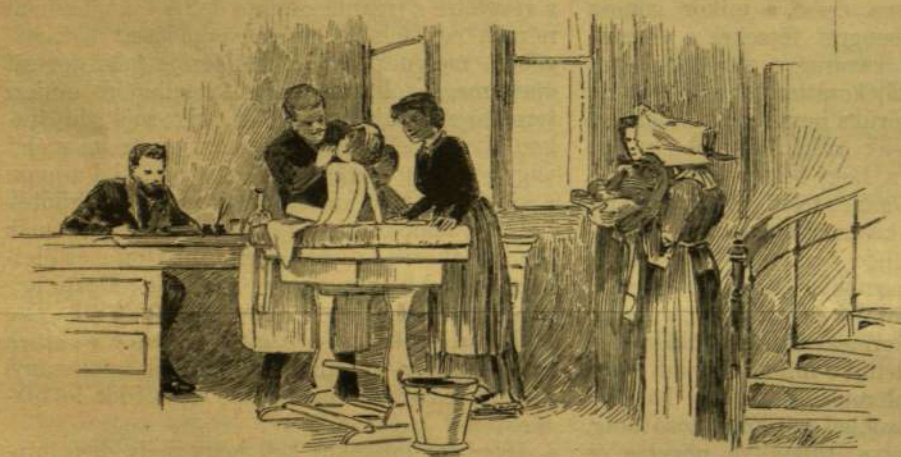
melynek én Európában nem találtam mását. Nem hiába látogatják évről-évre tömegesen idegen tudósok is, kiknek neveivel telve van az intézet emlékkönyve, s adnak a leghizelgőbb szavakban kifejezést elragadtatásuknak.

És mindez negyvenéves év munkájának eredménye. De minő munkának! 1839-ben még csak 12 ágy-alapítványt nyit meg, de már rövid időn 30 gyermeknek adhatott helyet, s egyszersmind 1845-ben átvehette működése színhelyét az ősz-utca 4-ik szám alá, hol, időközben az ágyak száma 64-re szaporodván, 1883-ig maradt, amikor megszerezve 32,000 forintot a Jozefinum szomszédságában levő 2120 négyszögölnyi Mórész Pál-féle telket, oda emeltette 160,000 forintot a díszes épületet, mely három utca által ha-

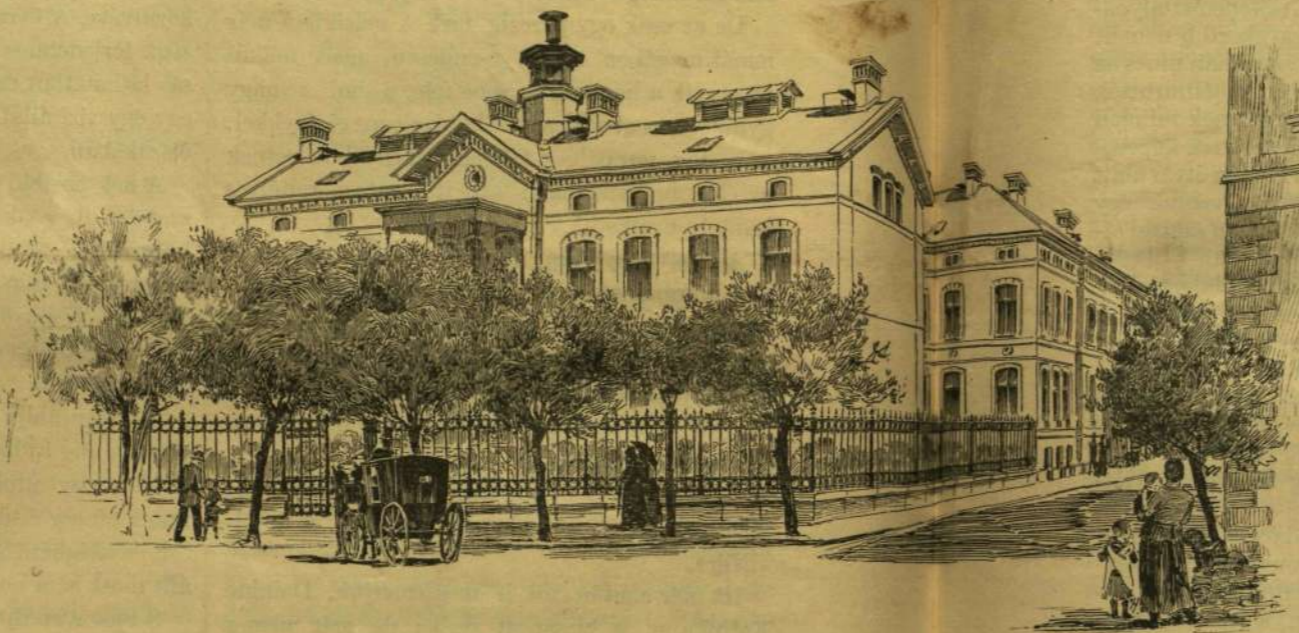
A STEFÁNIA-GYERMEKKÓRHÁZ BUDAPESTEN. — HÁRY GYULA RAJZAL.

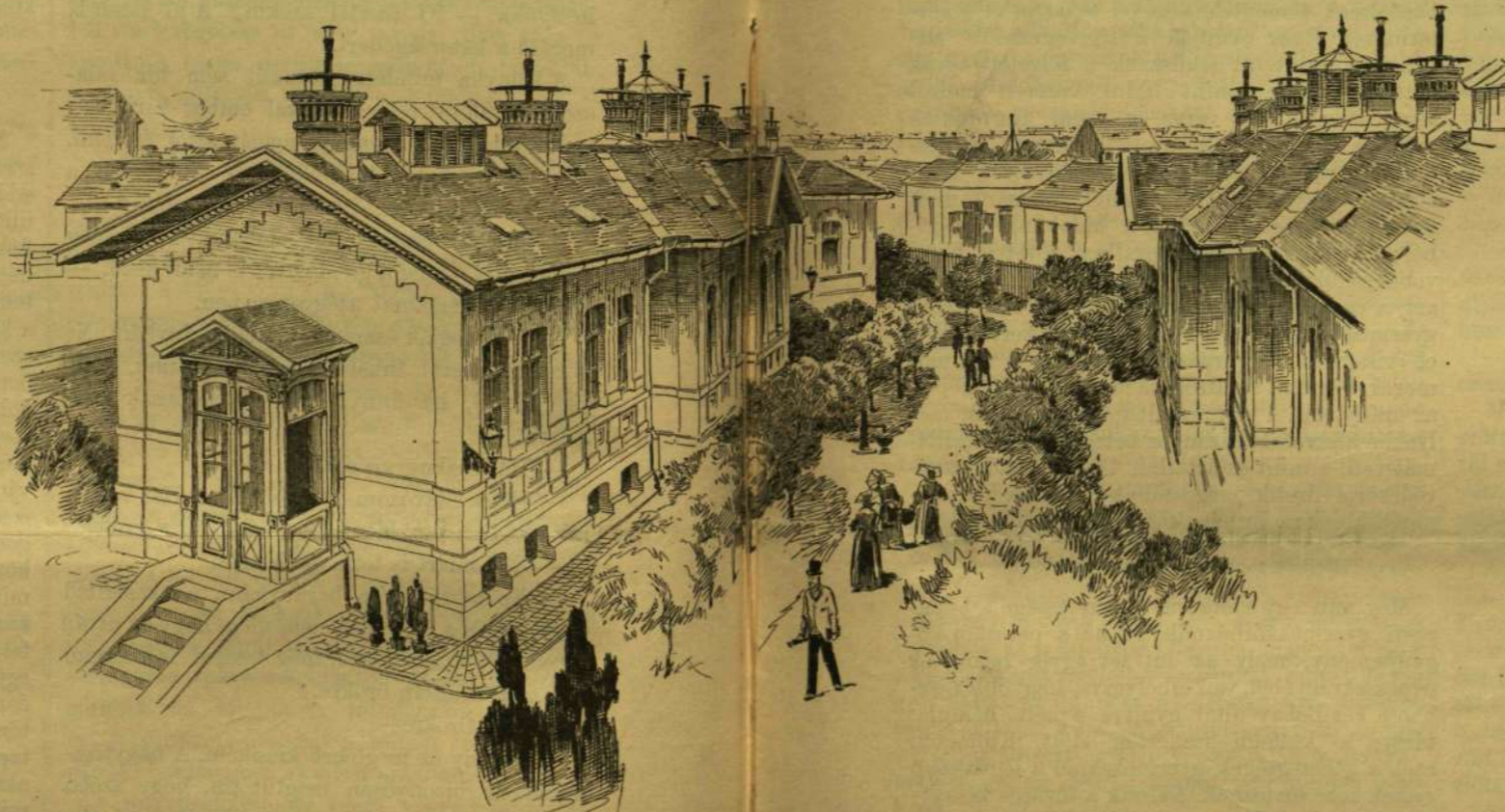
AMBULANCIÁN.

BETEGVIZSGÁLAT.

AZ ÉPÜLET HOMLOKZATA AZ ÜLLŐI-ÚT FELŐL.

RÉSZLET A KÓRHÁZ PARKJÁBÓL, AZ ELKÜLÖNÍTETT BARAKK-ÉPÜLETEKSEL.

A RENDELŐ-TEREM AJTÁJÁNÁL.

BEJÁRAT A GÓLYA-UTCA FELŐL.

AZ ÜLLŐI ÚTRA NÉZŐ ERKÉLYEK.

A "TESTVÉR".

Sulyzóval kifeszítve, melynek lecsüngő terhe a kis ágy hosszában lóg alá, senyednek az izületi bántalmak beteget; fehéren, epedően tükröző szemekkel a rachitis, vagy angolkóré, e titokteljes nyavalyáé, mely puhává őrli a csontokat, s törpére nyesi a fejlődő termetet. Gyógyuló növendékek ide-oda sűrűve lábatlankodnak s jó kedvvel végzik az apróbb teendőket, egész második otthonra találva a kórházban, melyet nem egy közülök meg is sirat, ha majd felgyógyulva kell búcsút mondnia falainak.

Alább jöve egy emelettel, Orecs birodalma fogad határait. Vak homály mindenütt, ajtók, ablakok befüggönyözve s a felsőtérben a napvilághoz szokott belépő csak támoalgovva halad előre. Szembeteg gyermekek otthona, kik alálhulló szempillákkal, ernyővel homlokukon, és a hályogosok szokott tétova nézésével ijedten verőd-

kek kórháza, az akkori ötpacsirta — ma Eszterházy-utca 6-ik szám alatti emeletes bérházában. Ma már az üllői-út és gólya-utca sarkán álló épülettel, mely 1883-ban nyitott meg, magas védőknője nevét is átvéve. — a Stefánia-kórház nemcsak a monarchia legnagyobb, de majdnem egész Európában páratlanul álló gyermek-kórház, melylyel legföllebb a stuttgarteri, kölni s a szentpétervári hasonló intézetek versenyezhetnek. Bécsben magában öt gyermek-kórház áll fenn: a bécs-lipótvárosi, a Rudolf-, a Karolina-kórház stb., de egyenként mindegyik távol áll a miénknek nagy méreteitől, ezelszerű berendezésétől s a tudomány színvonalán álló rendszerétől. Nem hiába nyilatkozott egy jeles külföldi szakintézet, Mikulicz községi tanár szó szerint ekként: «Ez egy oly drágaköv,

tárolt szabad téren állva, kényelmes lovasuti közlekedéssel, egészen urialja környezetet. Ez évben már 148-ra emelkedett az ágyak száma is, a mi a jótékonyági érzéknek ha még nem is elég, de dícséretes föllendülésére mutat.

Első igazgatója az intézetnek a később Amerikába emigrált, s Manchesterben elhalt dr. Schöpf Mérey volt, tőle eredt a gyermek-kórház eszméje is, miután nagy költséggel felállított orthopediai intézetét elsöpörve a 38-iki árvíz, vagyona nagy részét elvesztette. Ő alapította meg 400 alapító taggal, kik hat éven át 5—5 forint fizetésre kötelezték magokat. Ürményi Ferenc akkori koronaőr volt

az egyesület első elnöke, s József nádor neje, Mária Dorottya főhercegnő az első védőknője, az intézet jelenlegi védőknőjének, Stefánia trónörökösnek nagyanyja, s a választmányának tagja volt ez időben Kossuth Lajos is.

De a ki az intézetet mai színvonalára emelte, az a néhai kitünő gyermekgyógyász, dr. Bókai János volt. Az üllői-úti új kórház egészen az ő programja szerint készült, s ő tekintettel volt ennél Európa összes nevezetesebb intézeteire, de alapul az e téren speciális tökélynek elismert orosz gyermek-kórházak terveit vette. S hogy helyesen, azt a jövőre hamar bebizonyította. Csak a szakember méltányolhatja érdeme szerint azt a gyakorlatias berendezést, azt a mindenütt nyilatkozó kényelmet, azokat a szellős körterme-

s már a portáznak utasítása van, az intézet gólya-utcai főkapuján belépő gyanus kiütéses gyermekeknek rögtön utba igazítására. S hogy ez nem felesleges, mutatja az is, hogy volt eset rá, hogy magok a látogatók kívülről hurcoltak be ragályt, melynek aztán már szépen gyógyulásnak indult beteg gyermekek is áldozatul estek. Ugyanez okból van a látogatás is annyira korlátozva, hogy fertőző betegségben szenvedő gyermekeiket a szülők az osztályon épen nem s más osztályokon is csak bizonyos meghatározott időben látogathatják.

Berendezését tekintve a kórház a következőképen oszlik fel. A főépületben van 100 betegágy elhelyezve, még pedig az emeleten a belgyógyászati osztályok 50 ágya, a földszinten a szemé-

odaadást tanusítanak. Egyetlen szórakozásuk, ha holdas esténként a kertben magok által emelt lugasokban összegyűlve, kedélyes beszélgetésekben töltik az időt. Ketten-ketten látnak el egy osztályt húsz ágyval, azaz mindenikre tíz kis beteg jut. Kevés igényű, szelid, csöndes nép ez; örömeiket, bánatukat megosztva egymással, vagy kiöntve annak számolya előtt, kinek dicsőségére piziny kápolnájukat friss virágokkal díszítik fel minden nap. Nagy, bokros fehér, csuklyászerű fűkötőjüket a fertőző osztályok ápolónőinél egyszerűbb fejrevaló helyettesíti, ezek más rendbe tartoznak s lakásuk szintén a körtermek tőzsomszédságában van, de üvegablakkal ellátva a körterembe, hogy a lázas álomban hanykódó beteg pillanatig se legyen éjjelre teljesen őrízetlenül.

zeti és sebészeti osztályok 25—25 ágya, továbbá a járó betegek számára rendelés és váróterem, műtő-szoba, házi gyógyszer-tár és segédlakások. Az emeleten van még elhelyezve a nagy tanterem, illetőleg gyűlésterem, a kórház első s második érdemes igazgatójának, dr. Schöpf-Mérey s az idősb dr. Bókai Jánosnak, Ürményinek és István nádornak művészlleg festett arcképeivel, valamint egy kisebb tanácskozási terem, két segédorvosi lakás, ruhátár, az ápoló nénék lakosztálya és házi kápolnája, mely feltünő tisztasággal van ápolva, a falon néhány szentkép függ s orgona is van benne, melyből nem ritkán ajtatos, hangok szállanak az alanti kertbe.

A jó nénék Grázéból valók, de nagy része magyar, vagy legalább tud magyarul s ápolói teendőik teljesítésében ritka önzetlenséget s

A két elkülönített barakk-épület a ragályos betegeket fogadja be s külön osztályokkal bír a kanyaró, vörheny, diphtheritis, bárányhimlő, szamárhurut, orbáncz számára. Föl kell itt említeni, hogy a Stefánia-kórházban a gyermekek legelőklőbb betegségét, a dyphtheritist is minden reményen felüli eredménnyel kezelik. Hőlyagos himlőt egy régebbi városi szabályzat, de általában divó orvosi szokás szerint is, nem vesznek fel. Mindegyik épület három-három osztályból áll, mely osztályok egymástól teljesen elkülöníthetők külön bejárattal is bírnak. Mindegyik osztályhoz egy-egy fürdőszoba, closett, s egy ápolónői lak-szoba tartozik. Az elkülönített osztályok négy testvér által láttatnak el, kik a főépület osztályain nem is fordulnak meg, s a többi ápolónőtől, mint említők, ruházatban is különböznek. Van még egy segédorvosi lakás is a két

létogatta. A szokásos bemutatások után P. tábornok minden egyes fiatal alantast tiszt minősítvényi táblázatát előkivánta.

E táblázat magában foglalta Semiakin személyének és magatartásának tökéletes leírását s így az is volt benne, hogy magába zárkozott, külföldi lapokat és könyveket olvas, továbbá még, hogy szabadelvű eszméket táplál magában. P. szemei pokoli örömet áruktak el, midőn ez utóbb, ugynevezett politikai kvalifikációját elolvasta.

Az orosz hadseregben divó kémkedési rendszer, melynél fogva egyik tiszt a másikra felügyelmi köteles, a X. ezredben különösen ki volt fejtvé, s így Semiakin P. tábornok távozása után egy lépést sem tehetett a nélkül, hogy erről az ezred parancsnoka értesülve ne lett volna, ki aztán a vett utasítás értelmében P-nek körülményes jelentéseket írt.

Semiakin szerencsétlenségére ez időtájt két Genfből visszatért fiatal orosz tanulóval ismerkedett meg, kik rendőri felügyelet alatt állván, minden embert gyanussá tettek, mivel véletlenül érintkeztek. A moszkvai rendőrség főnöke személyesen kereste fel P. tábornokot, hogy ezt Semiakin hadnagy gyanus magaviseletére s a Genfből érkezett tanulókkal való gyakori találkozásaira figyelmeztesse; P. tábornok azonnal jelentést tett a kormányzóknak, ez Szt.-Pétervárra írt a híres fekete osztálynak, és három hét le-

manyoknak éltem. Arról fogalmam sem volt, hogy egész szerencsétlenségem oka P. tábornok bosszúvágya, ki soha sem akarta elfelejteni miattam történt elboacsátását az udvari szolgálatból. Két ízben kértem a börtönört, hogy tollat és papírost szerezzen, és ezért mindkét-szer 8 napi böjtölésre — vízzel és kenyérral — lettem megfenyítve, úgy hogy minden további kísérletről végképen le kellett mondanom.

Semiakin csakis óriási testerejének köszönhetette, hogy kilenc évig kibírta a súlyos fogságot. — Egyetlen egyszer sem volt beteg, s midőn 1874-ben a börtönök túltömöttsége miatt egy kurlandi papot kapott börtöntársul, majdnem türethetők nevezte sorsát.

Greben lelkesz mindig családját siratta, nem tudta elfelejteni a csendes tengerpart-melléki falut, melyben husz év óta, mint lelkipásztor, szegényesen bár, de elégedetten éldegélt, de végre Semiakin hősiesség önmegtartóztatása arról győzte meg a szegény lelkeszt, hogy nálánál szerencsétlenebb ember is van a világon, kinek senki nem segít, kinek segítséget várhatna. — Grebentől Semiakin deákul és németül tanult, míg viszont az tőle francziául és angolul annyira megtanult, hogy a társalgás idővel öt nyelven folyt. 1878-ban, fogsága utolsó évében Semiakin egészsége nagyon megromlott, és Greben több ízben azt tanácsolta neki, hogy a kórházba

A megkérdézt hátra fordulva, az egyik tiszttől egy vaskos könyvet vett elő, s néhány pillanatra lapozgatva, végre megtalálta Semiakin és Greben számait, — melyek különben a börtön ajtajára fel voltak írva, — és az illető lapokat megmutatta Tolstojnak.

— «Mióta vagy itt?» — kérde a hatalmas miniszter Semiakintól.

— «Kilenc éve már», — felelé Semiakin.

— «Hogyan! kilenc évig vizsgálati fogságban?» — kiáltá fel Tolstoj, — «hiszen ez lehetetlen!»

A néma csendet senki sem szakította félbe.

— «No, ezt meg ma meg akarom tudni», — folytató Tolstoj az egyik törzstiszthez fordulva, — «jegyezze fel a nevet».

— «Hát te?» — kiáltá a miniszter, Grebent kérdezve.

Válasz helyett a szegény pap sírva fakadt, és négy ujját tartotta Tolstoj felé.

— «Valóságos esuda, hogy ez az ember nem husz év óta van itt», — jegyzé meg nevetve Tolstoj. — «Ezt is jegyezze fel!»

Evvél vége volt a vizsgálatnak, és az egész társaság kardsörtetve távozott.

Három nap mulva a főbörtönőr előszólította Semiakint és Grebent, hogy magukat a vizsgáló bíró előtti megjelenésre készen tartassák. A két szerencsétlen barát annak előérzetében, hogy most nem

A VÉGSŐ UT. — GANGESI EMLÉK. EDWIN LORD WEEKS FESTMÉNYE.

forgása alatt megérkezett a parancs, mely szerint Semiakin hadnagy, mint politikailag gyanus egyén, azonnal a szent-pétervári kazamatákba szállítandó.

1870 február 2-án éjjeli 11 órakor Semiakin elfogatván, a 2 órákor induló gyorsvonaton erős kíséret mellett Szt.-Pétervárra szállítottatott. E naptól kezdve Semiakin az élők sorából kitörölve, mint száműzött vizsgálati fogoly a föld alatti kazamatákban 9 évig kínlódt, a nélkül, hogy csak egyszer is kihallgatva lett volna.

A szent-pétervári kazamatákhoz kepest a velencei ólomkamrák, vagy pedig a kufsteini börtönök valóságos paloták. Ezt mindazok bizonyítják, kik e borzasztó helyen hosszabb vagy rövidebb ideig fogva voltak.

«Mihelyt megérkeztem — írja Semiakin — bőrig levethőztettek, s hajamat tövig lenyírták. Ez alkalommal oly részletes személyleírást mondtak rólam tollba, hogy még fogaim száma sem kerültre el figyelmüket. A 849-ik számot kaptam; nevemet a börtönörök sem tudták, kiknek bármily kérdéseimre felelni nem volt szabad.»

«Az első esztendőben gyorsan változtak a kazamaták lakosai, és többnyire katonai foglyok lévén, a permanens haditörvényeszek által elítéltevé, nem sokáig kínlódtak a vizsgálati fogságban. Én erősen bíztam benne, hogy tisztársaim egyike vagy másika érdekében lépésüket teend, mert hiszen mindnyájan jól tudták, hogy csakis a szolgálatnak, és szabad óráimban a tudó-

való átvitelét kérje a hetenként megjelenő orvostól, de Semiakin nem akarta egyedül hagyni társát, ki öt éjjel-nappal ápolta. Végre megtörtént, mit Greben mindig jóslott, t. i. Tolstoj gróf sz.-pétervári kormányzóvá kinevezetvé, megtartotta a szokásos körmenetet a város minden börtöneiben, s így eljutott a kazamatákba is, hova elődje egész hivataloskodása alatt nem ment. Rendkívüli sürgés és forgás a hosszú börtönfolyosók valamely különös eseményt mutatott, a durva börtönörök jobbra-balra taszigálták a szegény rabokat, kik remegve árták a történeteket. 1878 november 24-én, déli tizenkét órakor megérkezett Tolstoj a várparancsnok és néhány törzstiszt kíséretében. A foglyok, kik ilyenkor étkezéseket szokták kikapni, ezellákba záratk, s mindenkinek szigorú büntetés terhe alatt meghagyatott, hogy a vizsgáló bizottság tagjait meg ne szólítsák, hanem csakis azok kérdéseire feleljenek. Erre azonban nem igen nyílt alkalom, mert Tolstoj parfümözött zsebkezdőjét orra elé tartván, gyorsan végig haladt a folyosók, a nélkül hogy valakit megszólított volna. Midőn ama ezellához ért, melyben Semiakin és Greben zárva voltak, alkalmasint véletlenül, azt parancsolta, hogy próba kedvéért ezt a börtönt nyissák ki, mintha a benne uralkodó tisztaságról meg akart volna győződni. Semiakin társával állva fogadta a magas vendéget.

— «Kik ezek, miféle kutyák?» — kérde Tolstoj a várparancsnoktól.

sokára válniok kellend egymástól, sírva fakadt és ölelve bucsuzott.

Először Semiakint vezették az ugynevezett körtoronnyal lévő irodába. Itt egy öreg hadbíró monoton hangon felolvasta előtte a hadügyminiszter rendeletét, mely szerint forradalmi s felsegárló emberekkel való gyanus szövetezese miatt tisztí rangjától megfosztatván, ezennel a hadsereg kötelékéből kizáratk s vizsgálati fogságban töltött ideje büntetésül beszámítatik.

Délutáni 2 órákor kilencz évi súlyos fogság után Semiakin Szt.-Pétervár utczáin találta magát pénz, állás és minden kilátás nélkül.

Első dolga volt, atyja egyik barátját, Setten örnagyot felkeresni, ki a szegény fiatal embert tárt karokkal fogadta, a legszükségesebbekkel ellátta. Elhatározták, hogy Semiakin kihallgatást kérend a czártól, de ezt már lehetetlen volt elérni, mivel Tolstoj nem akarta elődjét a czár előtt még jobban kegyvesztette tenni.

Ekkor Semiakin egy terjedelmes emlékiratot állított össze, melyben szenvedéseit és ártatlanságát elmondva, a elégtételt kívánt. Válaszul azon utasítást vette a rendőrmintertől, hogy Oroszországot 24 óra alatt hagyja el. Ez ellen fellebezésnek helye nem lévén, Semiakin csakugyan el is utazott és Genfben letelepedve, az orosz irodalom egyik legkiválóbb tagjai közé tartozott.

VIRÁGCOKOR-KÖTÉSEK.

30° R.

Divat- és saison-társza.

Julius közepe.

Furesa, hogy a tárczairók szeretik szellemes embereknek tartani magokat, de azért, a mit a jó társaságokban összeférhetlennek tartanának a jó tónussal, azt a vonal alatt megengedhetőnek hiszik, s mihelyt fogyatékán kissé a thema — azonnal elkezdenek az időről fecsegni mint valami kávézó öreg nénikék. Igen, az időről, erről a kétezer éves, mindig kopott, de mindig hálás themáról, melyről akár jól, akár rosszul, de beszélni kell. Mert végre is akár vetésedet dezmálja meg a jég, akár házadnak zindely-fedelét kapja le jó kedvében a szél, s áll vele odább, akár köszvényes lábába veszi bele magát az álnok nedves időjárás, az idő mindenütt ott van az első sorban s kényszerít arra, hogy foglalkozzál vele. Belelopja magát agyvelődbe, felzavarja idegeidet, végigbillentyűzik merész futammal kedélyed skálán, s nem hagy békét addig, míg ki nem hízeli vagy erőszakolja figyelmedet. Ha a reggel első sugaránál kikukkansz az ablakon, ha keztyűs kézzel nyulsz sétatod után a szögeletbe, ha ásitva töprengsz a feladatod, mikép használhatnád fel legjobban szabad perezeidet — mindig és mindenütt az idő az a felsőbb folyamodású döntő forum, mely «veto»-ját vagy «approbatur»-ját ellentmondást nem tűrő fölényvel szokta signálni. És szeretném látni, mikor tollad végére odabiggyeszti magát súlyos ólomzárnyaival a kanikulai hőség s vigyorgva nezi nehéz izzadsodot, míg kinn az aszfalt vakitón szórja szét a déli nap tündöklését — miképen képzeled magad Hippokrene üdítő forrásaihoz, s miképen gyüri le a lélek a lomha testet?

Hogy nyúszog, tódl ez a szegény fővárosi nép, mint a rést kapott ár, ki a füstös falak közül a szabadba, a hol elandolodhatik legalább egy darab kék egen. Hogy lepi meg, mint éhes légyraj a kiontott cukorport, azt a tenyérnyi zöldet, melytől finnyásan fordulna el a legelésző jószág is. Benn a fővárosi utczáin lézengve, kísérteties léptekkel jár az a néhány sorsüldözött, kit odaszöge az kenyér vagy a kötelesség a forró járdákhoz. Téli oduiból előbujtak ismét a megszokott nyári alakok; ott eresztgeti piros, kék, zöld gömbjeit hosszú fonálon a hólyagkereskedő, a bábész csecesemők érdeklődésének kiválképeni tárgya; az állatkert előtti pázsiton rakoncátlanokdó pékimasok árulják a «népfelkelő» és «függetlenség» kiflit; a züligeti Fácán öreg vak poétája is feltámadt halottaiból, ez a megtestesült irodalmi bohème, a ki «Lisznyajt» személyesen ismerte s olyan hihetetlen visszaemlékezéseket tud a maga ó-búidai németiségével előadni róla, miközben pár krajczárért szeszélyes achrostikonokat rögtönöz. Fenn, a budai bástyáról nézve, mint óriási kékeshamvas hernyók csuszálnak, kanyarognak száz meg száz lábakon a vérmező sík gyepén végig az ezred-kolonnok, s minden kocsi, hajó, lóvonatu, egyfogatu és omnibusz teleded tele izzadó, fújó néppel.

Oh mert az ember, több egyéb jeles tulajdonságaihoz, melyeket Plato s utána mások definiáltak, legyen szabad hozzátennem, egyszersmind lenye-

gesen alkalmatlan állatis. Nem esoda ha, végre megkönnyebbült kebelled, melyen fellélegzelve kapaszkodom fel egy elrobogó üres lóvonatura, mely egyenesen a ligetbe szállit, s elégületen terpszkedem el három embernél helyen, örvendve a szabad mozgásnak, melyet végre valahára nem akadályoznak kifeszített napernyők, utazó podgyászok, kézi kosarak és kövér király-utczai dámák.

De a kánikula üdvös hatása immár kezd nyilvánulni bizonyos félreérthetetlen dolgokban. Tágul a hely mindenütt, kivéve az omnibuszokban s az összprezselte emberiségre nézve a maga nemében ez is előny. A fejem felett lakó, 27 tavaszt átélte kisasszony nem kalimpál már «Excelsior»-indulót a szongorán, a szomszéd szobaur nem fujja immár szerelmes epedéssel, előzékeny princípisájának, hogy «Fekete szem éjszakája», hanem aludt tejet kanalaz valahol lent Csótányfalván. Lebocsótott ablakredőnyök mögött lakik az unalom; a boltok néptelenek, az ujságok üre-

sek, «vége a márczius ebédeinek, az ápril premiére jeinek, a május tárlatainak, a június külföldi sportjainak, mindinkább előtérbe nyomul a kérdés: hova utazunk? Családi konferenciák sürin követik egymást, s a vasuti menetrend lapjai szokatlan élénkséggel forgattatnak.

S a kérdés valóban nem oly egyszerű, a milyennek látszik. Mert ha Balatonfüreden zűbb a vidék, élénkebb az élet, viszont Siófokon üdítőbb és erősebb a hullámosapás. Ha Trouville zajosabb, és tarkább, de Biarritz előkelőbb és hasonlíthatlanul regényesebb. Ha Karlsbad, a gazdag epikurok és antipodjait, a szellemi munkában kimerült honorációzók fürdője komolyabb és ünneplésebb, viszont Marienbad váltakozó erdői és réjtjeivel derültebb, mosolygóbb. Amott a máj, emitt a hajj ellen fordul a természet gyógyerejű hatalma, de ez az egy betű különbség már egész ellentétet fed föl. Karlsbadban a nők határozott kisebbségben vannak. Marienbadban ha nem is túlszámban, de mindenesetre túlsúlyban. Caesar, ki tudvalevőleg ki nem állhatta a Cassius-féle sovány embereket, bizonyosan elemében érezte volna magát a Kreuzbrunnen és a Wiesenuelle forrásai közepette, hol annyi szerencsés szerencsétlen sőhajta évről évre hogy: «Oh nagy ég! muljék el már áldást osztó karod kegyelme tőlem!»

De az ez idejű fürdővnek igazi divatfürdőjévé Franzensbadot avatja fenséges trónörökösének ott tartózkodása. Forrásainak aczeltartalma, vasban bővelkedő lúpföldje, a legdöbbs és legarisztokratikusabb modern betegség, a vérszegénység ellen teszik csodahatásúvá, s valóban 15 év előtt még alig lehetett elvételve egy-egy férfialakot látni itt. Ma, hogy az anémia egészen napirendre jött fogyatkozás, mindenesetre a férfienem is erősebb számmal van képviselve Franzensbadban, de a túlnyomó kontingens ma is a nőké, halovány arcú ifjú lánykáké, fáradtan lépegető fiatal asszonyoké, kik a fekete fürdőben keresnek enyhülést bajuk ellen. Hiába, a természetben semmi sincs egyenlően felosztva, mert ha úgy volna, milyen szivesen osztóznának Franzensbad sylphid-külsőjű páciensei a szomszéd Marienbad zarándokai testi volumenjének egy részében!

Franzensbadnak idylli tájszépességei sineenek s így minden arra utal, hogy a természet hiányait is a művészet pótolja. Innen az a nagyvilági jelleg, a toillettekben naponta háromszorigyszer is kifejtett fény, melyben a vezérszerepet

UJABB HAJVISELETEK. 1. LOQUET. 2. ÉS 3. ESTI HAJVISELET. 4. A GORDIUSI CSOMÓ.

jelesen több hazai papírgyártól s más nagy ipar-

A díszes emlékalbum ekkép sokkal nagyobb terje-

A drágább példányok fokozott díszszel lesnek

A Segítség emlékalbumra, miután annak, kivált

A t. megrendelőket kéretnek, hogy a megrendelés-

A sok gondot és munkát igénylő díszes emlékal-

A Segítség gyűjtő-eíveinek és előfizetési összegei-

A Segítség emlékalbum szerkesztésére és mű-

A Segítség irodalmi bizottságában Jócai Mór

A Segítség művészi bizottságának tagjai a művé-

A Segítség ügyében érkekezhetni naponként déli

A Segítség emlékalbum által kitűzött ezél elő-

E jótékony vállalatok ügyében az említettek

A Segítség ügyében a terjesztést vezető bizottság

JÓKAI MÓR, szerkesztő. ROSKOVICS IGNÁCZ, NAGY MIKLÓS,

Az augusztus 20-án rendezendő nagy népnünpé-

A Segítség emlékalbum számára irodalmi dolgo-

Ahonyi Lajos, Ágai Adolf, Asbóth János, Ábrányi

Abonyi Lajos, Ágai Adolf, Asbóth János, Ábrányi

A Segítség emlékalbum számára következők

Aggházy Gyula, Angyal Béla, Baditz Ottó, Barabás

Aggházy Gyula, Angyal Béla, Baditz Ottó, Barabás

Az irodalmi és művészi közreműködők száma,

Az irodalmi és művészi közreműködők száma,

Az irodalmi és művészi közreműködők száma,

Az irodalmi és művészi közreműködők száma,

Az irodalmi és művészi közreműködők száma,

Az irodalmi és művészi közreműködők száma,

Az oláh nyelv és nemzet megalakulása, írta

sonlító nyelvészetet nagyon könnyen veszik. Réthy

Az oláh nyelv különböző dialektusairól szólv,

Folyóiratok. A Művészi Ipar új számában

A francia forradalom története, Michelet híres

Budapesti élet, írta Thewrewk István. Egy kötet

Az orosz. színiéskola évkönyve a lefolyt iskolai

Az osztrák-magyar monarchia írásban és kép-

Az osztrák-magyar monarchia írásban és kép-

Iskolai könyv. Hunfaly János jeles tudósunkól

A Kárpát-egylet évkönyvéből a tagok most

Nyolcz nagyobb közlemény foglalkozik ezzel,

Folyóiratok. A Művészi Ipar új számában

A francia forradalom története, Michelet híres

Budapesti élet, írta Thewrewk István. Egy kötet

Az orosz. színiéskola évkönyve a lefolyt iskolai

Az osztrák-magyar monarchia írásban és kép-

Az osztrák-magyar monarchia írásban és kép-

ösztündíjat kilenczen kaptak. Tizenegyet tanár

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

Az orsz. zeneakadémia és színész iskola egye-

A közművelődési egyesületek kongresszusa.

Az iskolai és népkönyvtárakat egy az általános kul-

A bizottság elhatározta, hogy a miniszteriumok-

A Segítség, országos ünnepe. A tűz- és víz-

Az angol unitáriusok és a magyarok. A toroz-

latokon csak a király és Albrecht főherceg lesznek

A trónörökös a bukovinai magyarok közt.

Rudolf trónörökös a galicziai látogatás után Buko-

József főherceg nyaralója. József főherceg,

József főherceg nyaralója. József főherceg,

A tűzkárosultaknak József főherceg ezer frtot

A Segítség emléklap terjesztő bizottsága.

A Segítség bizottsága Jócai Mór elnöklet

A Segítség, országos ünnepe. A tűz- és víz-

A pénzügyminiszter az ánnepélyt illető bárminemű

Az angol unitáriusok és a magyarok. A toroz-

